



URZĄD STATYSTYCZNY W ZIELONEJ GÓRZE
**WYNIKI BADANIA STRUKTURY GOSPODARSTW
ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
W 2007 R.**



Wydział Statystyki Gospodarczej
Wydział Analiz

Notatka sygnalna

Marzec 2008

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych (kwestionariusz R-SGR), przeprowadzonego metodą wywiadów w czerwcu 2007 r. w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych oraz sprawozdań/kwestionariuszy sporządzonych przez osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej prowadzących działalność rolniczą (PKD - sekcja A, dz. 01, grupy: 01.1, 01.2, 01.3), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych przekraczała 1 ha i/lub prowadziły chów zwierząt.

II. WAŻNIEJSZE DEFINICJE, POJĘCIA I ZASADY SPISYWANIA

Za **gospodarstwo rolne** uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Za **gospodarstwo indywidualne** uważa się gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,10 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej lub grupy osób oraz gospodarstwo rolne osoby nieposiadającej użytków rolnych lub posiadającej użytki o powierzchni mniejszej niż 0,10 ha, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec bądź kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samic królików lub (i) 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeleli.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną lub grupę osób, które faktycznie użytkują grunty, niezależnie od tego, czy są właścicielami, dzierżawcami, czy użytkują je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty te są zlokalizowane w jednej, czy w kilku gminach.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gmin) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Za **osobę kierującą gospodarstwem rolnym** uważa się osobę fizyczną upoważnioną przez właściciela/użytkownika gospodarstwa rolnego do podejmowania

decyzji bezpośrednio związanych z procesami produkcyjnymi, nadzorowania ich lub wykonywania. Kierujący jest na ogół, choć nie zawsze, tą samą osobą co użytkownik.

Do **działalności rolniczej** zaliczono działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne, warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz działalność związaną z chowem i hodowlą zwierząt (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz, koni, drobiu, królików, pszczoł, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź itp.), produkcją surowych nieprzetworzonych produktów zwierzęcych (mleka, jaj konsumpcyjnych i wylęgowych, wełny, miodu itp.) oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **działalność gospodarczą inną niż działalność rolnicza** prowadzoną w gospodarstwie przyjęto tylko taką działalność gospodarczą, która jest bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym, tj. wykorzystuje jego zasoby (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy, itp.) lub produkty w nim powstałe.

Użytkowanie gruntów

Do **ogólnej powierzchni gruntów** gospodarstwa zaliczono wszystkie bez wyjątku grunty wchodzące w skład gospodarstwa, a więc wszystkie grunty użytkowane rolniczo (grunty orne, sady, łąki i pastwiska), wszystkie związane z nimi grunty użytkowane nierolniczo, jak lasy, podwórza, grunty pod zabudowaniami lub przeznaczone pod zabudowę, ogrody ozdobne, grunty pod wodami, drogi, torfowiska, kamieniołomy, żwirownie, powierzchnię przeznaczoną do rekreacji itp. oraz nieużytki, niezależnie od tytułu władania (własne, dzierżawione na zasadzie umowy i bezumownie, użytkowane z innego tytułu).

Do **użytków rolnych (UR)** zaliczono użytki rolne utrzymywane **w dobrej kulturze** zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie minimalnych norm oraz użytki **pozostałe** obecnie nie użytkowane i nie będące w dobrej kulturze rolnej.

Do **gruntów ornych** zaliczono grunty pod zasiewami tj. zasiane lub zasadzone ziemiopłodami rolnymi lub ogrodniczymi, również pod osłonami oraz grunty ugorowane, niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej.

Do **ogrodów przydomowych** zaliczono powierzchnię zlokalizowaną najczęściej wokół siedziby gospodarstwa obejmującą uprawy, z których zbiory przeznaczone są przede wszystkim na spożycie przez gospodarstwo domowe użytkownika gospodarstwa rolnego, jedynie sporadycznie nadwyżki zbiorów są sprzedawane.

Do **łąk i pastwisk trwałych** zalicza się grunty pokryte trwale trawami, bez gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu, utrzymywane w dobrej kulturze rolnej. Łąki powinny być przynajmniej raz w roku koszone, niekoniecznie do celów produkcyjnych, natomiast pastwiska powinny być z zasady wypasane.

Do **upraw trwałych** zaliczono powierzchnię sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych przeznaczonych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny w uprawie oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zalicza się plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) o zwartym nasadzeniu i powierzchni nie mniejszej niż 0,10 ha.

Do **lasów i gruntów leśnych** zalicza się zwartą powierzchnię o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokrytą roślinnością leśną (zalesioną) lub przejściowo jej pozbawioną (niezalesioną) oraz grunty związane z gospodarką leśną.

Do **powierzchni pozostałych gruntów** wchodzących w skład gospodarstwa wliczono grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, pod drogami, parkami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnię terenów bagiennych, powierzchnię innych gruntów użytkowych (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych), powierzchnię przeznaczoną do rekreacji, np. pola golfowe.

Do pozostałych gruntów zaliczono również powierzchnię gruntów rolnych, które nie są użytkowane rolniczo i nie powrócą już do użytkowania rolniczego.

Powierzchnia zasiewów

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zbóż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zalicza się groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycę).

Zwierzęta gospodarskie

Badaniu podlegały zwierzęta gospodarskie znajdujące się w gospodarstwie oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypasy i do baczek stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na wychów, opas, przechowanie itp., niezależnie od tego, czy przyjęte je od gospodarstw indywidualnych, gospodarstw państwowych, spółdzielczych i innych, czy od osób fizycznych.

Dla gospodarstw o dużej skali **chowu drobiu** (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie ma na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekracza 8 tygodni, przyjmuje się stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych **na sztuki przeliczeniowe duże (SD)** wykorzystano następujące współczynniki: bydło - 0,8, trzoda chlewna - 0,15, owce - 0,08 i konie - 1,0.

Ciągniki

Badaniem zostały objęte ciągniki użytkowane w gospodarstwie, zarówno własne (stanowiące wyłączną własność użytkownika gospodarstwa lub członka jego gospodarstwa domowego), jak i wspólne (będące własnością kilku rolników i użytkowane przez więcej niż jedno gospodarstwo). Ciągniki wspólne spisywano u tego rolnika, u którego znajdowały się 1 czerwca 2007 r.

Nie spisywano sprzętu, który był niesprawny dłużej niż rok oraz tego, który został przeznaczony do kasacji (rozbiórka, złomowanie).

Dane o ciągnikach dotyczą ciągników kołowych dwuosiowych i gąsienicowych.

Dochody gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego

Za **gospodarstwo domowe użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne.

Za **dochód całkowity gospodarstwa domowego** uważa się łączne dochody wszystkich osób zamieszkających wspólnie z użytkownikiem gospodarstwa rolnego i utrzymujących się razem z nim, tj. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej: rolniczej i pozarolniczej (również tej niezwiązanej z gospodarstwem rolnym) oraz z tytułu: pracy najemnej, pobierania emerytur i rent, zasiłku z pomocy społecznej, zasiłku wychowawczego, alimentów, stypendiów, posiadania lokat kapitałowych, uzyskiwania pomocy zagranicznej, wygranych w grach liczbowych i loteriach itp.

Pracujący

Dla potrzeb analizy nakładów pracy w rolnictwie w 2007 roku uwzględniono wkład pracy (nawet w minimalnym wymiarze) wszystkich członków gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w ciągu 12 miesięcy poprzedzających moment badania, pod warunkiem, że w gospodarstwie rolnym była prowadzona aktualnie działalność rolnicza (tj. w momencie realizacji badania).

Dane o **pracujących** dotyczą pracujących w gospodarstwach indywidualnych oraz pracujących w gospodarstwach osób prawnych.

W **gospodarstwach indywidualnych** badana była **rodzinna siła robocza** oraz **osoby spoza gospodarstwa domowego** zatrudnione w gospodarstwie rolnym, jak również **osoby świadczące pomoc sąsiedzką** oraz **pracownicy kontraktowi**.

Przez rodzinną siłę roboczą należy rozumieć członków gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (w wieku 15 lat i więcej), którzy pracowali bez wynagrodzenia w rodzinnym gospodarstwie rolnym.

W **gospodarstwach osób prawnych** badany był wkład pracy pracowników najemnych i kontraktowych.

Za **pracę w swoim gospodarstwie rolnym** uznaje się wykonywanie prac bezpośrednio związanych z produkcją rolniczą (roślinną i zwierzęcą) oraz prace ogólne, związane z prowadzeniem gospodarstwa.

Za **pracę poza gospodarstwem rolnym** uznaje się każdą pracę (również dorywczą), wykonywaną poza rodzinnym gospodarstwem rolnym (najemną lub na własny rachunek, w tym również w rolnictwie) w ciągu 12 miesięcy poprzedzających moment badania.

Roczna jednostka pracy (AWU) oznacza ekwiwalent pełnego etatu. Oblicza się ją przez podzielenie liczby godzin przepracowanych w ciągu roku przez roczną liczbę godzin odpowiadającą pełnemu etatowi. W Polsce zastosowano jednostkę pracy równą 2120 godzin pracy w roku, tzn. 265 dni roboczych po 8 godzin pracy dziennie. Przy wyliczaniu nakładów pracy wyrażonych w AWU (zgodnie z metodologią Eurostatu) zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 AWU nawet, jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają również wkład pracowników najemnych w gospodarstwach indywidualnych oraz w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

WYNIKI BADAŃ - UWAGI ANALITYCZNE

Według wyników reprezentacyjnego „Badania struktury gospodarstw rolnych” w czerwcu 2007 r. w województwie lubuskim było 46,2 tys. gospodarstw rolnych, w tym 33,4 tys. (72,2% ogółu) gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych. W porównaniu z wynikami badań prowadzonych w 2002 r. i 2005 r. zmniejszyła się ogólna liczba gospodarstw rolnych odpowiednio o 16,3% i 10,8%. Znaczący spadek wystąpił w grupie najmniejszych gospodarstw o powierzchni 0-2 ha UR. Natomiast wzrosła liczba gospodarstw użytkujących 2-10 ha UR oraz największych, o powierzchni powyżej 50 ha UR.

Tabl. 1. **Liczba gospodarstw rolnych**

Lata	Ogółem	Gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM										
2002	55252	23232	11803	8366	4871	2567	1317	2100	568	428
2005	51843	20811	8043	7498	5439	4817	1557	2590	599	490
2007	46224	12616	7042	11720	7973	2479	1149	2055	647	543
2002 = 100										
2007	83,7	54,3	59,7	140,1	163,7	96,6	87,2	97,9	113,9	126,9
2005 = 100										
2007	89,2	60,6	87,6	156,3	146,6	51,5	73,8	79,3	108,0	110,8
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE										
2002	55012	23229	11799	8351	4852	2553	1302	2069	555	302
2005	51598	20807	8036	7484	5421	4802	1546	2561	574	368
2007	45989	12612	7038	11708	7962	2462	1142	2020	623	422
2002 = 100										
2007	83,6	54,3	59,6	140,2	164,1	96,4	87,7	97,6	112,3	139,7
2005 = 100										
2007	89,1	60,6	87,6	156,4	146,9	51,3	73,9	78,9	108,5	114,7

Działalność rolniczą prowadziło 41,9 tys. (90,6%) gospodarstw rolnych, w tym 32,2 tys. (96,6%) gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 r. liczba gospodarstw ogółem prowadzących działalność rolniczą wzrosła o 14,3%, natomiast w stosunku do 2005 r. spadła o 7,5%. Liczba gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą w analizowanym okresie wzrosła odpowiednio o 40,9% i 14,8%.

Spośród 41,9 tys. osób kierujących gospodarstwem rolnym, wykształcenie rolnicze posiadało 17,1 tys. osób, z tego 4,3% wyższe, 0,5% policealne, 24,3% średnie zawodowe, 19,5% zasadnicze zawodowe, 51,4% kurs rolniczy.

Osoby kierujące gospodarstwem rolnym powyżej 20 lat stanowiły 39,5%. Udział gospodarstw prowadzonych przez osoby kierujące przez okres 11-20 lat wynosił 26,7%. Najmniej osób legitymowało się stażem krótszym niż 1 rok (2,5%).

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

W 2007 r. gospodarstwa rolne zajmowały powierzchnię 525,3 tys. ha ogółem, w tym gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą - 515,1 tys. ha (98,1% ogółu). W porównaniu z wynikami badań z 2002 r. i 2005 r. powierzchnia ogólna gospodarstw zmniejszyła się odpowiednio o 1,2% i 1,0%.

Użytki rolne stanowiły 92,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych (w 2002 r. - 90,3%, w 2005 r. - 90,5%). Udział użytków rolnych w dobrej kulturze w powierzchni całkowitej użytków rolnych wynosił 92,8%, a w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 97,8%. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą uprawiały 98,5% całej powierzchni użytków rolnych.

Tabl.2. **Użytkowanie gruntów**

Powierzchnia w ha	2002	2005	2007			
			ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	2002= =100	2005= =100
Ogółem	531847	530389	525277	406772	98,8	99,0
Użytków rolnych	480267	480098	485645	381929	101,1	101,2
użytków rolnych w dobrej kulturze	.	.	450720	366255	x	x
gruntów ornych	369275	366488	341032	274197	92,4	93,1
pod zasiewami	248010	304115	313251	259982	126,3	103,0
odłogów ^a	101686	50908	.	.	x	x
ugorów ^b	19579	11465	27781	14215	141,9	242,3
ogrodów przydomowych	.	.	1854	1845	x	x
łąk trwałych	83772	84804	72876	59828	87,0	85,9
pastwisk trwałych	24219	26184	28739	24693	118,7	109,8
upraw trwałych	.	.	6219	5693	x	x
w tym sadów	3001	2622	3395	2885	113,1	129,5
pozostałych użytków rolnych	.	.	34925	15674	x	x
Lasów i gruntów leśnych	10583	10850	11386	8421	107,6	104,9
Pozostałych gruntów	40997	39441	28247	16423	68,9	71,6
Średnia powierzchnia gruntów w jednym gospodarstwie rolnym						
ogółem	9,63	10,23	11,36	8,84	118,0	111,0
użytków rolnych	8,78	9,26	10,51	8,30	119,7	113,5

^a W 2007 r. nie kwalifikuje się gruntów ornych do odłogów; w latach 2002 i 2005 były to grunty, które co najmniej przez dwa lata nie były uprawiane.

^b W latach 2002 i 2005 do ugorów zaliczano powierzchnię, która w badanym roku nie była użytkowana rolniczo.

Powierzchnia gruntów ornych zmniejszyła się w porównaniu do 2002 r. i 2005 r. odpowiednio o 7,6% i 6,9%. Różnica ta wynikała m. in. z przyjętej w 2007 r. odmiennej niż w 2002 r. i 2005 r. metodologii prowadzenia badania. Grunty rolne, które nie były aktualnie użytkowane rolniczo ani utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej znalazły się w wierszu pozostałe użytki rolne łącznie z nieużytkowanymi łąkami, pastwiskami i sadami. Przed 2007 r. powierzchnia upraw trwałych i ogrodów przydomowych zaliczana była do powierzchni zasiewów, a obecnie tworzą odrębne kategorie gruntów.

Powierzchnia pod zasiewami stanowiła 91,9% powierzchni gruntów ornych (w 2002 r. - 67,2%, w 2005 r. - 83,0%). Gospodarstwa indywidualne powyżej 1 ha UR obsiały 95,0% gruntów ornych.

Powierzchnia pastwisk trwałych wzrosła w porównaniu do 2002 r. i 2005 r. odpowiednio o 18,7% i 9,8%, natomiast powierzchnia łąk trwałych zmniejszyła się odpowiednio o 13,0% i 14,1%. Gospodarstwa indywidualne powyżej 1 ha UR użytkowały 81,2% ogólnej powierzchni łąk trwałych i 85,5% pastwisk trwałych.

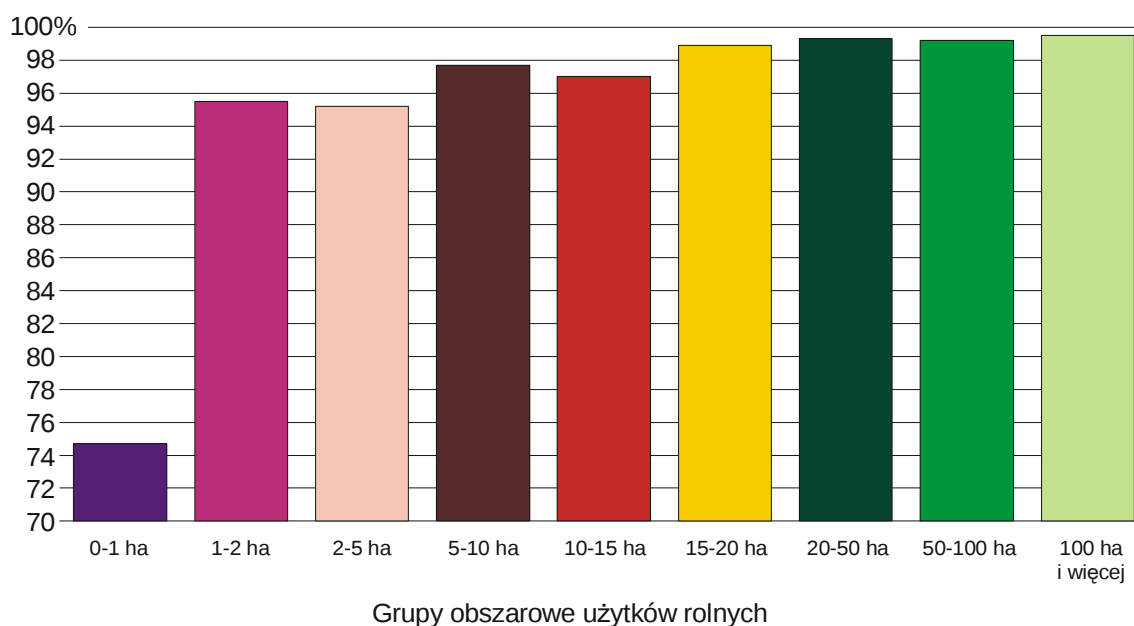
W skład ogólnej powierzchni gospodarstwa zalicza się lasy i grunty leśne oraz pozostałe grunty. Ich udział w 2007 r. wynosił odpowiednio 2,2% i 5,4% (w 2002 r. - 1,9% i 7,7%, w 2005 r. - 2,0% i 7,4%).

Średnia powierzchnia gruntów ogółem w jednym gospodarstwie prowadzącym działalność rolniczą wynosiła 12,30 ha, w tym użytków rolnych - 11,42 ha. Wartość ta zwiększała się wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstwa i w grupie gospodarstw powyżej 100 ha UR wynosiła 428,66 ha gruntów ogółem i 401,22 ha użytków rolnych.

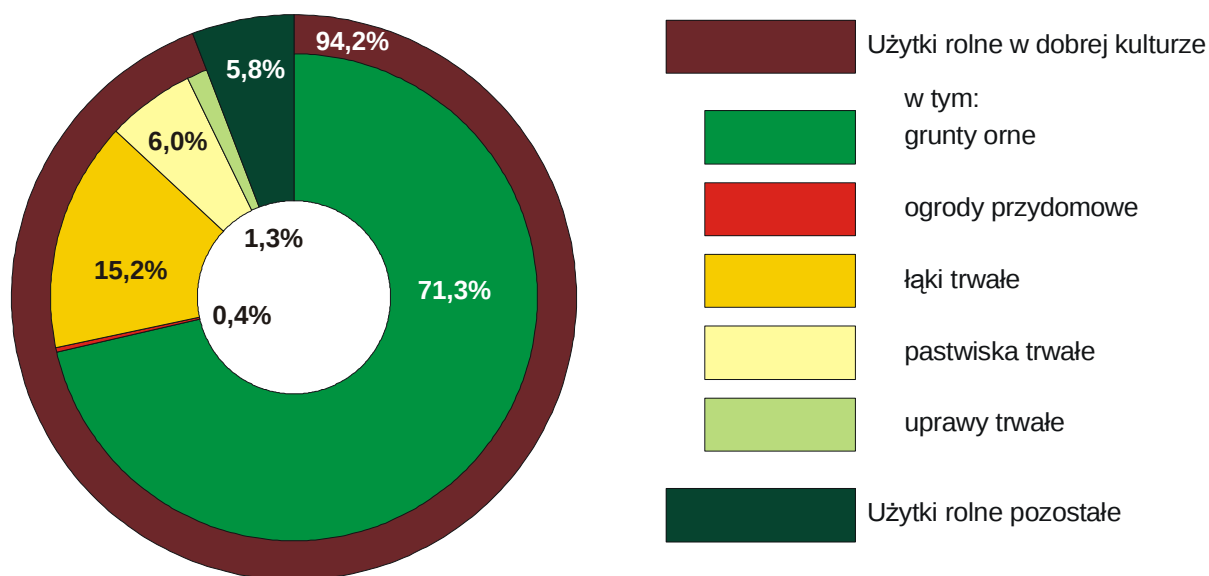
Tabl.3. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą w 2007 r.

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw posiadających użytki rolne	Powierzchnia użytków rolnych w ha
Razem	41420	478218
0-1	8977	4454
1-2	6727	9766
2-5	11163	38405
5-10	7789	52174
10-15	2405	29330
15-20	1136	19597
20-50	2040	63346
50-100	642	44490
100 i więcej	540	216656

Udział gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą w liczbie gospodarstw ogółem według grup obszarowych użytków rolnych w 2007 r.



Udział powierzchni poszczególnych grup użytków rolnych w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą w 2007 r.



POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

W 2007 r. uprawą ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych zajmowało się 33,7 tys. gospodarstw rolnych ogółem, w tym 29,2 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR. Stanowiły one odpowiednio 80,5% i 90,6% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w danej grupie. W porównaniu do wyników uzyskanych w 2002 r. i 2005 r. wzrosła liczba gospodarstw zajmujących się uprawą zbóż i roślin przemysłowych, w tym rzepaku i rzepiku, natomiast zmniejszyła się liczba gospodarstw prowadzących pozostałe uprawy.

Tab. 4. Liczba gospodarstw prowadzących uprawę ziemiopłodów

Wyszczególnienie	2002	2005	2007			
			ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	2002=100	2005=100
Zboża	23389	26985	29694	29553	127,0	110,0
Strączkowe jadalne	369	81	31	31	8,4	38,3
Ziemniaki	23536	21312	17567	17563	74,6	82,4
Rośliny przemysłowe	1356	1572	1668	1607	123,0	106,1
w tym:						
buraki cukrowe	575	635	333	329	57,9	52,4
rzepak i rzepik	825	1081	1399	1339	169,6	129,4
Warzywa gruntowe	11198	4897	4883	4878	43,6	99,7
Truskawki	2090	735	689	687	33,0	93,7

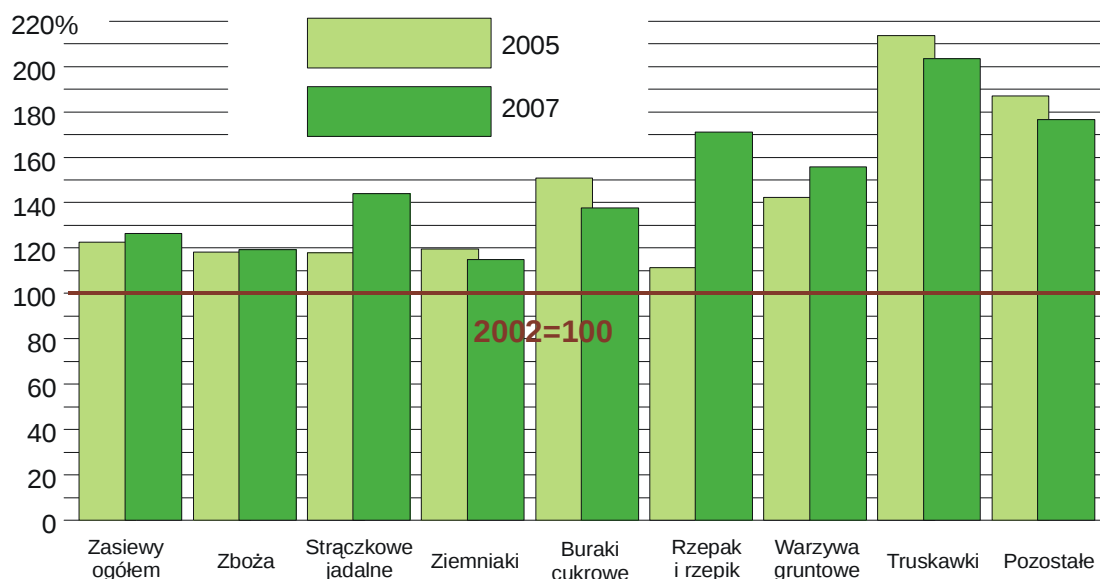
Zboża uprawiano na powierzchni 240,9 tys. ha, strączkowe jadalne 0,2 tys. ha, ziemniaki 12,2 tys. ha, rośliny przemysłowe 29,4 tys. ha, warzywa gruntowe 4,3 tys. ha, truskawki 0,9 tys. ha. W porównaniu z wynikami spisu 2002 r. wzrosła powierzchnia uprawy tych roślin, przy czym największy wzrost dotyczył truskawek (o 103,5%). W porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2005 r. zwiększyła się powierzchnia uprawy zbóż, strączkowych jadalnych, roślin przemysłowych i warzyw gruntowych, natomiast mniej uprawia się ziemniaków i truskawek.

Tabl. 5. **Powierzchnia zasiewów**

Wyszczególnienie	2002	2005	2007			
			ogółem	w tym gos- podarstwa indywidualne	2002=100	2005=100
w ha						
Zboża	202064	238817	240870	208469	119,2	100,9
Strączkowe jadalne	118	139	170	170	144,1	122,3
Ziemniaki	10630	12706	12211	12160	114,9	96,1
Rośliny przemysłowe	17450	20541	29442	19358	168,7	143,3
w tym:						
buraki cukrowe	2330	3514	3211	2500	137,8	91,4
rzepak i rzepik	15071	16778	25794	16571	171,1	153,7
Warzywa gruntowe	2769	3938	4315	3911	155,8	109,6
Truskawki	453	967	922	797	203,5	95,3

W strukturze powierzchni zasiewów zboża zajmowały 76,9%, rośliny strączkowe jadalne 0,1%, ziemniaki 3,9%, rośliny przemysłowe 9,4%, warzywa gruntowe 1,4%, truskawki 0,3%. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 r. i 2005 r. zmniejszył się udział powierzchni zbóż odpowiednio o 4,6 pkt% i 1,6 pkt%, natomiast wzrósł udział powierzchni uprawy roślin przemysłowych odpowiednio o 2,4 pkt% i 2,6 pkt%. Udział pozostałych upraw był na zbliżonym poziomie.

Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów
2002 = 100



Zboża

W 2007 r. uprawę zbóż prowadziło 29,7 tys. gospodarstw na powierzchni 240,9 tys. ha, w tym 26,7 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR uprawiało zboża na powierzchni 207,1 tys. ha.

Uprawa zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowała 92,0% ogólnej powierzchni uprawy zbóż, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 93,6%.

Powierzchnia uprawy pszenicy wynosiła 58,4 tys. ha (24,2% powierzchni ogólnej uprawy zbóż), żyta 54,6 tys. ha (22,7%), jęczmienia 38,4 tys. ha (15,9%), owsa 13,7 tys. ha (5,7%), pszenżyta 33,2 tys. ha (13,8%), mieszanek zbożowych 23,3 tys. ha (9,7%), kukurydzy na ziarno 13,5 tys. ha (5,6%), pozostałych zbóż 5,8 tys. ha (2,4%)

Gospodarstwa posiadające największe plantacje (20 ha i więcej) stanowiły 6,1% ogólnej liczby gospodarstw prowadzących uprawę zbóż. Powierzchnia zasiewów w tych gospodarstwach zajmowała 60,6% całkowitej powierzchni uprawy zbóż. Najwięcej było gospodarstw posiadających plantacje 2-5 ha (33,3% ogółu). Powierzchnia uprawy zbóż w tych gospodarstwach zajmowała 13,2% całkowitej powierzchni ich uprawy.

Średnia powierzchnia zasiewów zbóż ogółem w 1 gospodarstwie rolnym zajmującym się ich uprawą wynosiła 8,11 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 7,77 ha.

Ziemniaki

Uprawą ziemniaków zajmowało się 17,6 tys. gospodarstw na powierzchni 12,2 tys. ha, w tym 15,0 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR na powierzchni 11,7 tys. ha.

Spośród gospodarstw zajmujących się uprawą ziemniaków 95,5% posiadało plantacje poniżej 2 ha, zajmowały one 63,3% całkowitej powierzchni uprawy ziemniaków. Gospodarstwa posiadające największe plantacje (20 ha i więcej) stanowiły tylko 0,2% i zajmowały 18,4 % całkowitej powierzchni uprawy ziemniaków.

Średnia powierzchnia uprawy ziemniaków w 1 gospodarstwie zajmującym się ich uprawą wynosiła 0,70 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 0,78 ha.

Rośliny przemysłowe

W 2007 r. uprawę roślin przemysłowych prowadziło 1,7 tys. gospodarstw na powierzchni 29,4 tys. ha, w tym 1,6 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR uprawiało rośliny przemysłowe na powierzchni 19,4 tys. ha.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych zajmowała 3,2 tys. ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 2,5 tys. ha. Powierzchnie te stanowiły odpowiednio 10,9% i 12,9% powierzchni uprawy roślin przemysłowych w danej grupie.

Najliczniejsze były gospodarstwa posiadające 2-5 ha plantacje buraków, stanowiły one 30,3% wszystkich gospodarstw uprawiających buraki cukrowe. Powierzchnia uprawianych buraków w tych gospodarstwach zajmowała 9,2% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych. Gospodarstwa posiadające największe plantacje (20 ha i więcej) stanowiły 6,0% gospodarstw prowadzących uprawę buraków, natomiast powierzchnia uprawy buraków w tych gospodarstwach wynosiła 65,0% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Średnia powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 1 gospodarstwie zajmującym się ich uprawą wynosiła 9,64 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 7,60 ha.

Rzepak uprawiano na powierzchni 25,8 tys. ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 16,6 tys. ha. Powierzchnie te stanowiły odpowiednio 87,6% i 85,6% powierzchni uprawy roślin przemysłowych w danej grupie.

Najwięcej było 2-5 ha plantacji rzepaku, stanowiły one 26,0% wszystkich gospodarstw uprawiających rzepak. Powierzchnia uprawy rzepaku w tych gospodarstwach zajmowała 4,5% całkowitej jego uprawy. Gospodarstwa posiadające największe plantacje (20 ha i więcej) stanowiły 18,3% gospodarstw uprawiających rzepak. Powierzchnia obsiana rzepakiem w tych gospodarstwach zajmowała 78,0% całkowitej powierzchni jego uprawy.

Średnia powierzchnia uprawy rzepaku w 1 gospodarstwie zajmującym się jego uprawą wynosiła 18,44 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 12,53 ha.

Warzywa

Uprawą warzyw gruntowych zajmowało się 4,9 tys. gospodarstw ogółem na powierzchni 4,3 tys. ha, w tym 3,7 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR na powierzchni 3,7 tys. ha.

Spośród gospodarstw uprawiających warzywa gruntowe 78,8% posiadało plantacje o powierzchni uprawy do 0,5 ha. Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach zajmowała 9,4% całkowitej powierzchni ich uprawy. Gospodarstwa uprawiające warzywa gruntowe na plantacjach największych (5 ha i więcej) stanowiły 5,4% wszystkich gospodarstw prowadzących ich uprawę, natomiast powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w tych gospodarstwach zajmowała 62,4% całkowitej powierzchni ich uprawy.

Średnia powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w 1 gospodarstwie zajmującym się ich uprawą wynosiła 0,88 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 1,02 ha.

Uprawę warzyw pod osłonami prowadziło 0,3 tys. gospodarstw na powierzchni 0,1 tys. ha. Gospodarstwa posiadające największe plantacje (0,5 ha i większe) stanowiły 37,6% wszystkich gospodarstw uprawiających warzywa pod osłonami i zajmowały 73,3% całkowitej powierzchni ich uprawy.

Średnia powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami w 1 gospodarstwie prowadzącym ich uprawę wynosiła 0,49 ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 0,50 ha.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

W czerwcu 2007 r. zwierzęta gospodarskie utrzymywane były w 20,7 tys. gospodarstwach rolnych (49,5% prowadzących działalność rolniczą), w tym w 16,8 tys. gospodarstwach indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha (52,2% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w tej grupie).

W badanych gospodarstwach znajdowało się ogółem 82,1 tys. sztuk bydła, 225,3 tys. sztuk trzody chlewnej, 4,8 tys. sztuk owiec, 5,6 tys. sztuk koni, 3,5 tys. sztuk kóz i 5673,8 tys. sztuk drobiu w wieku powyżej 2 tygodni.

W porównaniu z danymi uzyskanymi w 2002 r. spisano więcej bydła, owiec i koni, natomiast zmniejszyła się liczebność trzody chlewnej, kóz i drobiu. W stosunku do 2005 r. zwiększyło się pogłowie bydła, owiec i drobiu, natomiast spadła liczebność trzody chlewnej, koni i kóz.

Tabl. 6. **Struktura gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie według grup obszarowych użytków rolnych w 2007 r.**

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Ogółem	W tym gospodarstwa utrzymujące					
		bydło	trzodę chlewną	owce	konie	kozy	drób
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-1	18,6	4,2	8,6	-	11,1	19,3	19,3
1-2	16,5	5,1	11,6	15,8	13,1	8,1	17,6
2-5	21,8	12,8	16,9	9,8	23,5	37,4	22,1
5-10	19,0	20,3	21,8	18,0	17,4	13,9	19,6
10-15	9,0	20,1	15,1	15,8	13,1	8,1	8,7
15-20	4,4	10,7	7,9	8,3	6,0	3,3	3,9
20-50	7,4	18,9	13,4	20,3	10,3	7,0	6,4
50-100	2,0	4,7	3,3	3,8	3,2	1,6	1,6
100 i więcej	1,3	3,2	1,4	8,2	2,3	1,3	0,8

Pogłowie podstawowych gatunków zwierząt w przeliczeniowych sztukach dużych (SD) wynosiło 105,5 tys. (w 2002 r. - 107,6 tys. SD, w 2005 r. - 103,7 tys. SD), w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 83,1 tys. Obsada zwierząt gospodarskich w SD na 100 ha UR wynosiła 22,1 sztuk (w 2002 r. - 22,4 SD, w 2005 r. - 21,6 SD), w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 22,4 sztuk. Na jedno spisane gospodarstwo rolne prowadzące działalność rolniczą przypadało 2,5 SD (w 2002 r. - 2,9 SD, w 2005 r. - 2,3 SD), w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 2,6 SD.

Tabl.7. **Pogłowie zwierząt gospodarskich**

Wyszczególnienie	2002	2005	2007			
			ogółem	w tym gos- podarstwa indywi- dualne	2002=100	2005=100
w szt						
Bydło	73225	72224	82135	60155	112,2	113,7
w tym krowy	31555	30987	32145	23500	101,9	103,7
Trzoda chlewna	287661	263753	225293	201144	78,3	85,4
w tym lochy na chów	29064	27593	22664	19982	78,0	82,1
Owce	4199	3616	4848	4020	115,5	134,1
Konie	5565	6114	5607	5517	100,8	91,7
Kozy	3729	3927	3513	3499	94,2	89,5
Drób ogółem	8135140	4756975	5673843	5457905	69,7	119,3
w tym drób kurzy	5982452	3400648	3471991	3407391	58,0	102,1

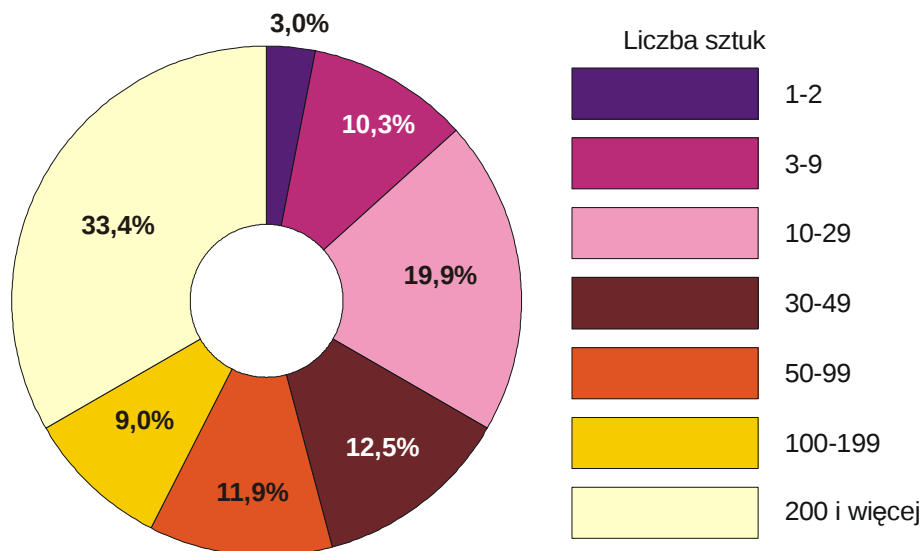
Bydło

Chowem i hodowlą bydła zajmowano się w 4,8 tys. gospodarstw rolnych, tj. w 11,5% ogółu badanych podmiotów prowadzących działalność rolniczą (w 2002 r. było odpowiednio 7,2 tys. gospodarstw - 19,7%, a w 2005 r. 5,8 tys. gospodarstw - 12,8%). Spośród gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR, bydło utrzymywano w 4,6 tys. gospodarstw stanowiących 14,2% gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR prowadzących działalność rolniczą (w 2002 r. odpowiednio było 6,6 tys. gospodarstw - 29,0%, a w 2005 r. 5,5 tys. gospodarstw - 19,7%).

Na jedno gospodarstwo utrzymujące bydło przypadało średnio 17,1 sztuk bydła, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 13,1 sztuk. W 2002 r. w jednym gospodarstwie zajmującym się chowem i hodowlą bydła znajdowało się średnio 10,2 sztuk bydła, a w 2005 r. - 12,5 sztuk.

W czerwcu 2007 r. w gospodarstwach rolnych spisano 82,1 tys. sztuk bydła, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 59,8 tys. sztuk. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 r. i 2005 r. pogłowie bydła było większe odpowiednio o 12,2% i 13,7%.

Struktura pogłowia bydła według skali chowu w 2007 r.



Cieląt w wieku poniżej 1 roku utrzymywano 21,8 tys. sztuk, co stanowiło 26,5% pogłowia bydła. Młodego bydła w wieku 1-2 lat było 21,0 tys. sztuk, tj. 25,5% pogłowia. Bydła w wieku 2 lat i więcej spisano 39,4 tys. sztuk (48,0% pogłowia), w tym krowy mleczne stanowiły 62,4%, a krowy „mamki” - 19,2%.

Obsada bydła na 100 ha UR wynosiła 17,2 sztuk, w tym krów - 6,7 sztuk, wobec odpowiednio 15,2 sztuk i 6,6 sztuk w 2002 r. oraz 15,0 sztuk i 6,5 sztuk w 2005 r.

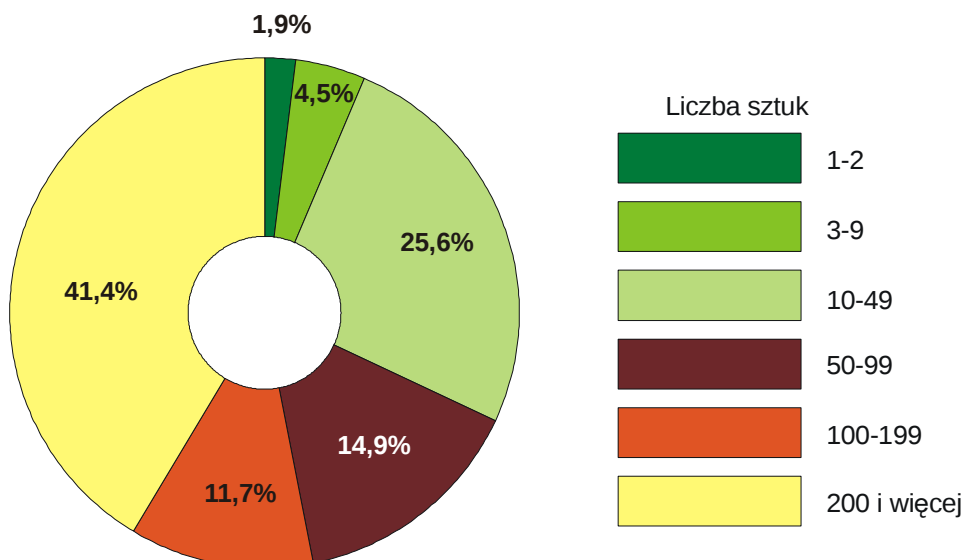
Trzoda chlewna

Gospodarstw rolnych zajmujących się chowem i hodowlą trzody chlewnej spisano 7,9 tys., tj. 18,9% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (w 2002 r. było odpowiednio 10,0 tys. gospodarstw - 27,3%, a w 2005 r. - 10,7 tys. gospodarstw - 23,6%). Spośród gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR, trzodę utrzymywano w 7,2 tys. gospodarstw, tj. w 22,4% prowadzących działalność rolniczą w tej grupie (w 2002 r. było odpowiednio 8,9 tys. gospodarstw - 38,8%, a w 2005 r. 9,1 tys. gospodarstw - 32,6%).

W jednym gospodarstwie zajmującym się chowem i hodowlą trzody chlewnej znajdowało się średnio 28,5 sztuk, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 27,4 sztuk. W 2002 r. i w 2005 r. na jedno gospodarstwo utrzymujące trzodę przypadało odpowiednio 28,8 sztuk i 24,6 sztuk.

W gospodarstwach rolnych znajdowało się 225,3 tys. sztuk trzody chlewnej ogółem, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 198,2 tys. sztuk. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2002 r. liczebność trzody zmniejszyła się o 21,7%, a w porównaniu z danymi z 2005 r. - spadła o 14,6%.

Struktura pogłowia trzody chlewnej według skali chowu w 2007 r.



W strukturze stada prosięta o wadze do 20 kg stanowiły 31,9%, warchlaki o wadze 20-50 kg - 29,1%, knury rozplodowe - 0,4%, lochy na chów - 10,1%, w tym lochy prośne - 6,1% oraz tuczniki o wadze 50 kg i więcej - 28,5%.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych wynosiła 66,1 sztuk, w tym loch na chów - 6,6 sztuk, wobec odpowiednio 77,9 sztuk i 7,9 sztuk w 2002 r. oraz 72,0 sztuk i 7,5 sztuk w 2005 r.

Owce

Chowem i hodowlą owiec zajmowały się 133 gospodarstwa rolne, tj. 0,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (w 2002 r. odpowiednio 154 gospodarstwa - 0,4%, w 2005 r. - 122 gospodarstwa - 0,3%). Wśród gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR owce utrzymywane były w 129 gospodarstwach, stanowiących 0,4% gospodarstw w tej grupie prowadzących działalność rolniczą (w 2002 r. odpowiednio 126 gospodarstw - 0,6%, w 2005 r. - 113 gospodarstw - 0,4%).

Na jedno gospodarstwo utrzymujące owce przypadało średnio 36,5 sztuk, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 31,2 sztuk. W 2002 r. i 2005 r. na jedno gospodarstwo przypadało odpowiednio 27,2 sztuk i 29,6 sztuk.

W czerwcu 2007 r. w gospodarstwach rolnych znajdowało się 4,8 tys. sztuk owiec, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 4,0 tys. sztuk. W porównaniu z danymi uzyskanymi w 2002 r. i 2005 r. liczebność owiec wzrosła odpowiednio o 15,5% i 34,1%.

W strukturze stada owiec jagnięta w wieku poniżej 1 roku stanowiły 30,4%, maciorki jednoroczne i starsze - 60,2%, a pozostałe owce dorosłe (tryki, skopy) - 9,4%.

Obsada owiec na 100 ha UR wynosiła 1,0 sztuk, wobec 0,9 sztuk w 2002 r. i 0,8 sztuk w 2005 r.

Drób

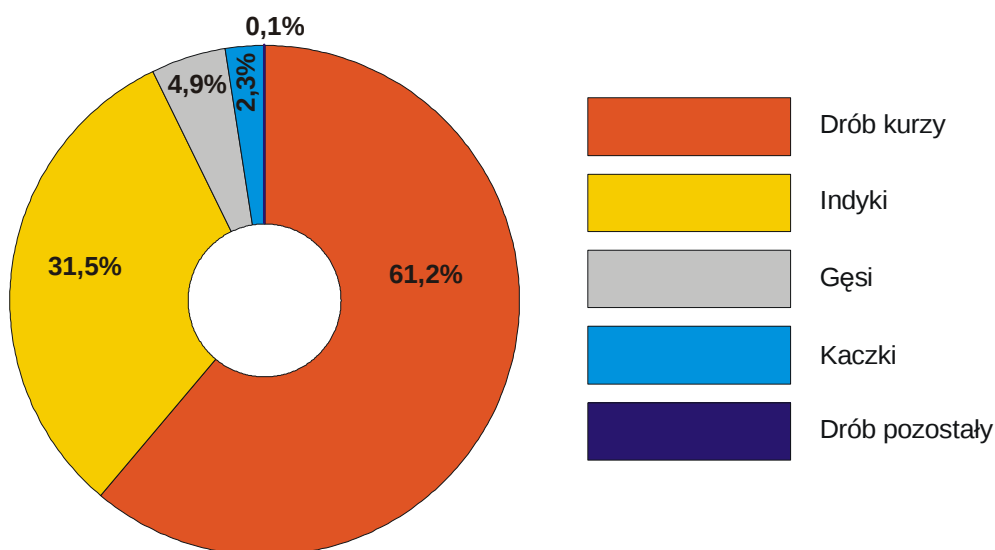
Drób w wieku powyżej 2 tygodni utrzymywano w 16,9 tys. gospodarstwach rolnych, w tym w 13,6 tys. gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR. Stanowiły one odpowiednio 40,3% i 42,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Drób kurzy utrzymywano w 16,1 tys. gospodarstwach, indyki - w 0,4 tys., gęsi - w 0,8 tys., kaczki - w 5,4 tys., a drób pozostały w 0,5 tys. gospodarstwach rolnych.

Na jedno gospodarstwo utrzymujące drób ogółem przypadało 336,1 sztuk, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 291,2 sztuk. Na jedno gospodarstwo prowadzące chów drobiu kurzego przypadało 215,1 sztuk, indyków - 4704,7 sztuk, gęsi - 328,9 sztuk, kaczek - 24,3 sztuk i drobiu pozostałego - 8,8 sztuk.

Ogółem spisano 5673,8 tys. sztuk drobiu, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 3967,6 tys. sztuk. W porównaniu do danych uzyskanych w 2002 r. liczebność drobiu zmniejszyła się o 30,3%, natomiast w stosunku do 2005 r. wzrosła o 19,3%.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu 2007 r.



Obsada drobiu ogółem na 100 ha UR wynosiła 1186,5 sztuk, wobec 1693,9 sztuk w 2002 r. i 1036,5 sztuk w 2005 r.

CIĄGNIKI ROLNICZE

W 2007 r. w województwie lubuskim 14,1 tys. gospodarstw rolnych było wyposażonych w ciągniki rolnicze, w tym 13,2 tys. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR. W porównaniu z wynikami spisu 2002 r. wzrosła liczba gospodarstw posiadających ciągniki o 0,2%, natomiast w porównaniu do 2005 r. spadła o 2,6%.

W gospodarstwach rolnych użytkowano 20,2 tys. ciągników, w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 18,7 tys. W porównaniu z danymi uzyskanymi ze spisów w 2002 r. i 2005 r. liczba ciągników rolniczych wzrosła odpowiednio o 1,9% i 0,5%.

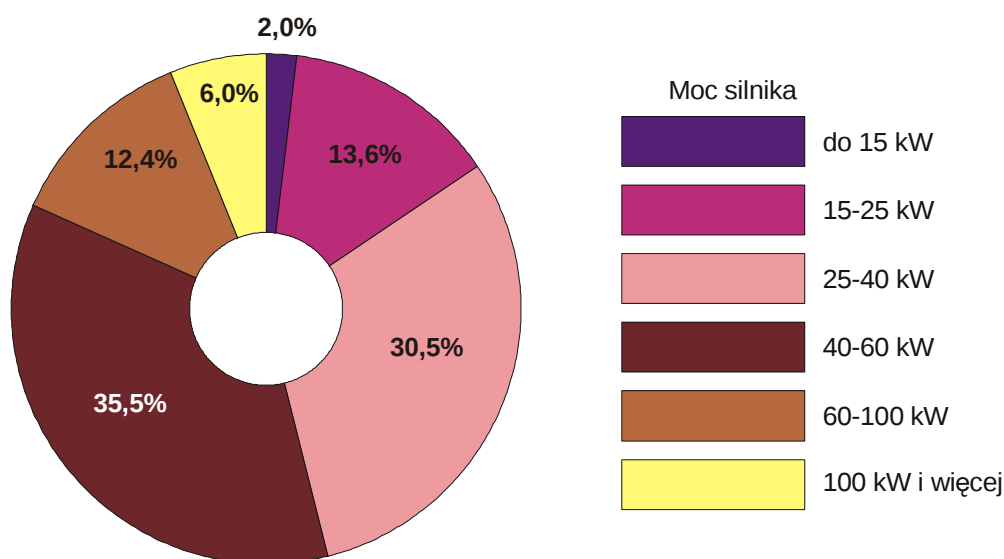
Na 100 gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą przypadało średnio 48,2 ciągników (w 2002 r. - 35,8 ciągników, a w 2005 r. - 38,7 ciągników), w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 58,1 ciągników.

Powierzchnia UR przypadająca na 1 ciągnik rolniczy wynosiła 23,7 ha (w 2002 r. - 24,3 ha, w 2005 r. - 23,9 ha), w tym w gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR - 19,8 ha.

Tabl. 8. **Gospodarstwa posiadające ciągniki i liczba ciągników w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych**

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
LICZBA GOSPODARSTW POSIADAJĄCYCH CIĄGNIKI										
2002	14056	1350	1595	2318	2887	2029	1132	1859	512	374
2005	14472	859	1230	2758	3159	2435	1176	1940	538	377
2007	14089	788	1442	2708	3197	1984	1029	1864	595	481
2002=100										
2007	100,2	58,4	90,4	116,8	110,7	97,8	90,9	100,3	116,2	128,6
2005=100										
2007	97,4	91,7	117,2	98,2	101,2	81,5	87,5	96,1	110,6	127,6
LICZBA CIĄGNIKÓW										
2002	19804	1437	1654	2471	3225	2736	1660	3458	1324	1839
2005	20074	879	1319	2979	3773	2943	1603	3571	1377	1629
2007	20183	799	1470	2813	3526	2575	1632	3788	1535	2047
2002=100										
2007	101,9	55,6	88,9	113,8	109,3	94,1	98,3	109,5	115,9	111,3
2005=100										
2007	100,5	90,9	111,4	94,4	93,5	87,5	101,8	106,1	111,5	125,7

Struktura ciągników rolniczych według mocy silnika w 2007 r.



NAWOŻENIE MINERALNE, WAPNIOWE I ORGANICZNE

W roku gospodarczym 2006/2007 nawozy mineralne i wapniowe stosowało 29,3 tys. gospodarstw rolnych (69,9% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą), w tym 25,0 tys. (77,6%) gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR. W roku gospodarczym 2001/2002 nawozy mineralne używało 17,8 tys. gospodarstw rolnych, a nawozy wapniowe - 4,2 tys. gospodarstw rolnych.

Nawożenie organiczne stosowało 15,2 tys. gospodarstw rolnych (36,3% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą), w tym 13,1 tys. (40,6%) gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha UR. W 2002 r. nawozy organiczne używane były w 12,8 tys. gospodarstw rolnych.

Tabl. 9. Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne, wapniowe i organiczne według grup obszarowych użytków rolnych w roku gospodarczym 2006/2007

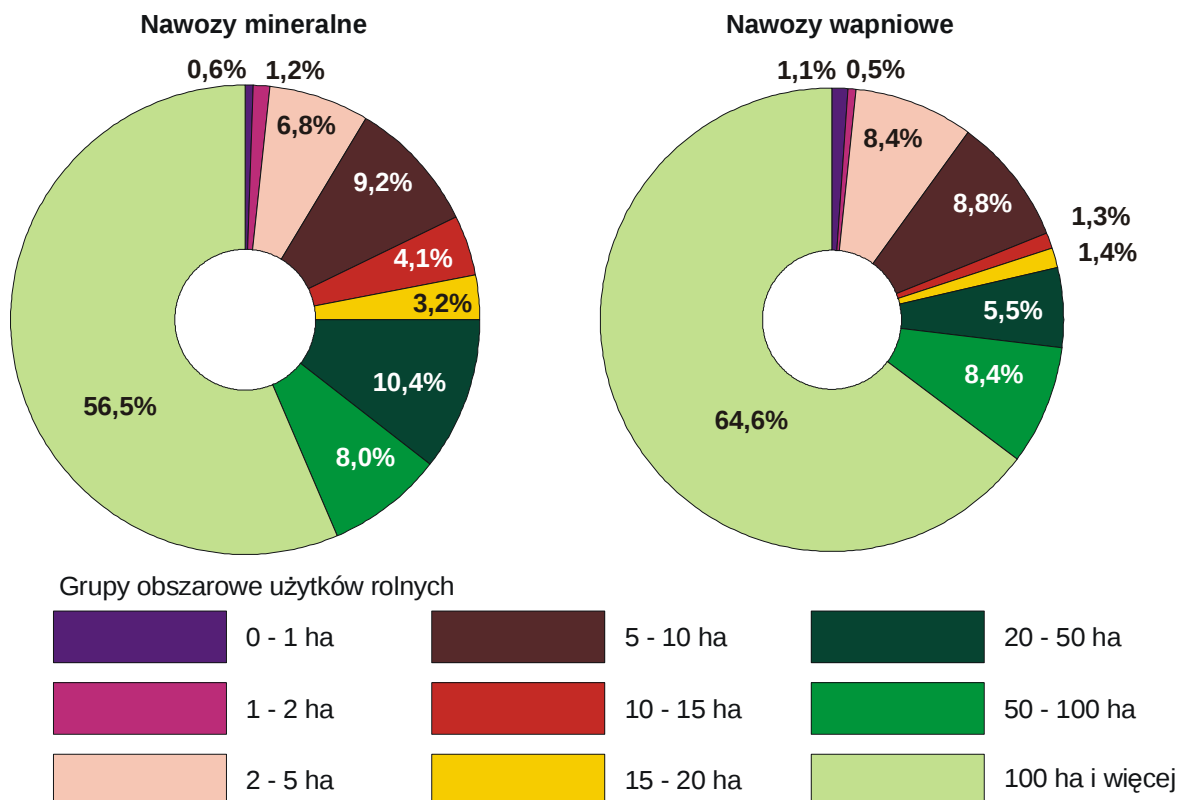
Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
Gospodarstwa stosujące nawozy:										
mineralne i wapniowe	29251	4099	4416	8625	6352	1969	985	1770	572	462
w tym:										
azotowe	26583	3557	3893	7685	5858	1930	960	1698	543	459
fosforowe	8046	1479	765	2784	2121	339	101	253	85	120
potasowe	8295	1521	576	2976	2261	272	117	291	112	171
wieloskładnikowe	17815	1901	2357	5887	3951	1145	594	1227	411	342
wapniowe	5879	1406	181	2277	1359	132	75	193	115	142
w tym wapniowo-magnezowe	1400	298	10	527	109	100	50	334	77	88
organiczne	15188	2073	2512	3091	3186	1537	793	1394	374	229
obornik	15152	2073	2512	3091	3166	1535	792	1388	371	225
gnojówkę	1197	-	28	77	321	179	124	334	84	51
gnojowicę	500	-	36	69	94	73	65	96	30	37

Na podstawie uzyskanych wyników badania, przeliczono stosowane w gospodarstwach nawozy mineralne i wapniowe na czysty składnik. Ogółem zużyto 60,4 tys. ton nawozów mineralnych (NPK) w czystym składniku, z tego azotowych (N) 31,0 tys. ton, fosforowych (P_2O_5) 12,3 tys. ton i potasowych (K_2O) 17,1 tys. ton oraz 20,5 tys. ton nawozów wapniowych (CaO), w tym wapniowo-magnezowych ($CaO+MgO$) - 10,4 tys. ton. W roku gospodarczym 2001/2002 zużyto ogółem 49,0 tys. ton nawozów mineralnych (NPK) i 12,7 tys. ton nawozów wapniowych (CaO). W roku gospodarczym 2004/2005 wysiano odpowiednio 55,4 tys. ton nawozów mineralnych i 16,1 tys. ton nawozów wapniowych.

W roku gospodarczym 2006/2007 zużyto w gospodarstwach rolnych ogółem 645,1 tys. ton obornika, 797,3 tys. ton gnojówki i 473,5 tys. ton gnojowicy. W gospodarstwach o powierzchni do 1 ha UR stosowano tylko obornik.

Ogółem zastosowano 134,0 kg nawozów mineralnych (NPK) i 45,5 kg nawozów wapniowych na 1 ha UR w dobrej kulturze. W gospodarstwach indywidualnych powyżej 1 ha UR zużyto odpowiednio 129,8 kg nawozów mineralnych i 36,3 kg nawozów wapniowych.

Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w czystym składniku według grup obszarowych użytków rolnych w roku gospodarczym 2006/2007



Tab. 10. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w czystym składniku w kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze według grup obszarowych użytków rolnych w roku gospodarczym 2006/2007

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
Zużycie nawozów w kg na 1 ha UR w dobrej kulturze:										
ogółem NPK	134,0	85,7	76,9	114,3	109,7	85,6	98,8	101,3	110,7	173,5
azotowych (N)	68,8	40,8	40,8	50,5	53,9	48,7	60,2	58,7	61,7	86,5
fosforowych (P ₂ O ₅)	27,2	17,5	16,9	25,9	23,2	17,9	18,1	20,2	22,1	34,7
potasowych (K ₂ O)	38,0	27,5	19,1	37,9	32,5	19,0	20,5	22,5	26,9	52,4
ogółem wapniowych	45,5	54,1	10,9	47,8	35,6	9,3	14,6	18,1	39,5	67,3
w tym wapniowo-magnezowych	23,1	6,3	0,4	5,3	2,4	7,0	12,6	13,8	26,6	38,5

Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w czystym składniku na 1 ha wszystkich użytków rolnych w roku gospodarczym 2006/2007 wynosiło odpowiednio 126,3 kg i 42,9 kg (2001/2002 - 93,9 kg i 24,3 kg, 2004/2005 - 115,5 kg i 33,5 kg).

DOCHODY GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO

W czerwcu 2007 r. odnotowano 41,6 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego prowadzących działalność rolniczą, w tym 32,2 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha UR.

Oprócz dochodów z działalności rolniczej, gospodarstwa domowe użytkowników gospodarstw indywidualnych uzyskiwały dochody z innych źródeł. Najwięcej gospodarstw, 58,5% ogółu omawianych, wykazało dochody z emerytur i rent (w 2002 r. - 56,7%, a w 2005 r. - 43,1%). Dochody z pracy najemnej uzyskało 53,8% gospodarstw (w 2002 r. - 41,8%, a w 2005 r. - 41,5%). Dochody z prowadzenia działalności pozarolniczej wystąpiły w 18,7% gospodarstw (w 2002 r. - 14,3%, a w 2005 r. - 9,0%). Inne niezarobkowe źródła poza emeryturą i rentą dostarczały dochody dla 14,8% gospodarstw (w 2002 r. - 13,5%, a w 2005 r. - 5,0%).

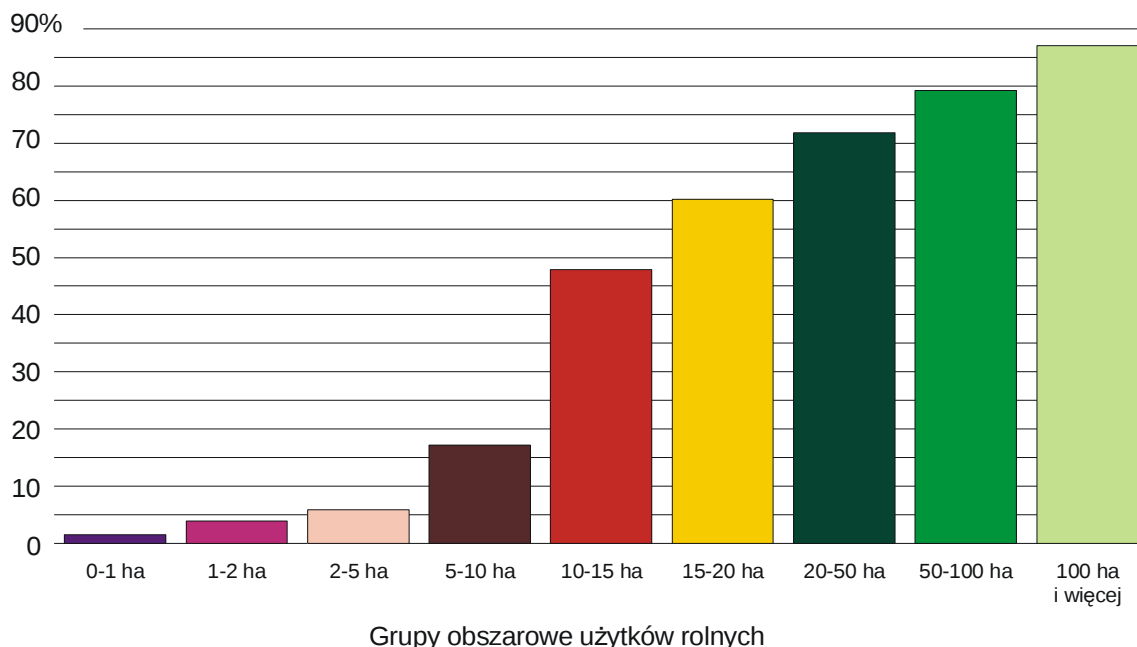
Działalność rolniczą jako główne źródło dochodów, przekraczające 50% dochodów ogółem gospodarstwa domowego, wykazało 6,5 tys. (15,6%) gospodarstw (w 2002 r. - 6,7 tys., a w 2005 r. - 8,6 tys. gospodarstw). Najwięcej gospodarstw osiągało głównie dochody z pracy najemnej - 14,6 tys. (35,0%) gospodarstw domowych oraz emerytury i renty - 14,4 tys. (34,5%) gospodarstw.

Tabl. 11. **Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego według głównego źródła dochodów**

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z							Pozostałe gospodarstwa domowe
		działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej	pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	emerytur i rent	działalności pozarolniczej	niezarobkowych źródeł utrzymania	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH									
2002	54994	6689	233	15420	1073	20465	4053	3798	3263
2005	45077	8641	163	15354	708	14261	2383	1224	2342
2007	41649	6515	269	14590	1265	14360	2217	233	2201
W ODSETKACH									
2002	100,0	12,2	0,4	28,0	2,0	37,2	7,4	6,9	5,9
2005	100,0	19,2	0,4	34,1	1,6	31,6	5,3	2,7	5,1
2007	100,0	15,6	0,7	35,0	3,0	34,5	5,3	0,6	5,3
2002=100									
2007	75,7	97,4	115,5	94,6	117,9	70,2	54,7	6,1	67,5
2005=100									
2007	92,4	75,4	165,0	95,0	178,7	100,7	93,0	19,0	94,0

Wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych zwiększał się udział gospodarstw, w których głównym źródłem, przekraczających 50% dochodów gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, były dochody z działalności rolniczej. Ponad 87% gospodarstw obszarowo największych, o powierzchni ponad 100 ha UR, utrzymywało się głównie z działalności rolniczej.

Udział gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o dochodach z działalności rolniczej przekraczających 50% dochodów ogółem w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą według grup obszarowych użytków rolnych w 2007 r.



Gospodarstwa domowe, w których dochody z działalności rolniczej przekraczały 50% dochodów ogółem, użytkowały największe obszarowo gospodarstwa rolne, o średniej powierzchni UR 33,96 ha. Gospodarstwa domowe, w których głównym źródłem dochodów były emerytury i renty, posiadały najmniejszą średnią powierzchnię UR - 2,41 ha.

Na podstawie uzyskanych wyników badania stwierdzono, że 1,8 tys. gospodarstw indywidualnych osiągało dochody z prowadzenia działalności innej niż rolnicza. Dochody z działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu wykazało 578 gospodarstw, dochody z agroturystyki, wynajmu pokoi i innych - 244 gospodarstwa, dochody z przetwórstwa produktów rolnych - 47 gospodarstw, a z przetwórstwa drewna - 74 gospodarstwa. Dochody z akwakultury osiągało 281 gospodarstw, a z tytułu prowadzenia innych działalności, łącznie z chowem zwierząt futerkowych - 642 gospodarstwa.

PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

W 2007 r. w rolnictwie pracowało 73,9 tys. osób, z tego 72,6 tys. osób pracowało w gospodarstwach indywidualnych (rodzinna siła robocza i pracownicy najemni stali), a pozostałe 1,2 tys. osób w gospodarstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (pracownicy najemni stali). Członkowie gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego stanowili najliczniejszą grupę osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych (71,6 tys. osób, tj. 98,6% pracujących w tym sektorze). W 2002 r. rodzinna siła robocza liczyła 63,9 tys. osób, a w 2005 r. - 79,9 tys. osób.

Użytkownicy gospodarstw rolnych stanowili 57,4% wszystkich osób wnoszących wkład pracy w gospodarstwa indywidualne, małżonkowie użytkowników - 24,7%, a pozostali członkowie rodziny - 17,9%. Ponad 67% wszystkich użytkowników to mężczyźni, kobiety przeważały liczebnie (76,8%) wyłącznie w grupie pracujących małżonków.

Tabl. 12. Rodzinna siła robocza według składu gospodarstwa domowego i płci w 2007 r.

Wyszczególnienie	Członkowie gospodarstw domowych użytkowników gospodarstw rolnych			
	ogółem	użytkownicy	małżonkowie użytkowników	pozostali
	w tys. osób			
Ogółem	71,6	41,1	17,7	12,8
mężczyźni	39,3	27,6	4,1	7,6
kobiety	32,3	13,5	13,6	5,1

Spośród osób stanowiących rodzinną siłę roboczą przeważały osoby pracujące wyłącznie w swoich gospodarstwach rolnych (44,7 tys. osób - 62,4%). Pozostałe osoby mieszkające razem z użytkownikiem i pracujące w rodzinnym gospodarstwie rolnym łączyły tę pracę z inną pracą zarobkową.

Tabl. 13. Rodzinna siła robocza według kategorii pracujących i płci w 2007 r.

Wyszczególnienie	Pracujący		
	wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym	głównie w swoim gospodarstwie rolnym i dodatkowo poza gospodarstwem	głównie poza swoim gospodarstwem rolnym i dodatkowo w gospodarstwie
	w tys. osób		
Ogółem	44,7	3,6	23,4
mężczyźni	21,7	2,2	15,4
kobiety	23,0	1,4	8,0

Liczba pełnozatrudnionych w rolnictwie wynosiła 28,7 tys. AWU, w tym w gospodarstwach indywidualnych 27,3 tys. AWU. Osób pełnozatrudnionych stanowiących rodzinną siłę roboczą było 24,8 tys. AWU (w 2002 r. - 24,1 tys., a w 2005 r. - 28,5 tys. AWU).

TABL. 1. WAŻNIEJSZE INFORMACJE O GOSPODARSTWACH ROLNYCH NA TLE KRAJU W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Lubuskie	Polska=100
Liczba gospodarstw			
ogółem	2579178	46224	1,8
w tym prowadzących działalność rolniczą	2390956	41866	1,8
w % ogółem	92,7	90,6	x
Powierzchnia gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w ha			
ogółem	18098649,86	515070,86	2,8
w tym użytki rolne	15848627,27	478217,83	3,0
w tym użytki rolne w dobrej kulturze	15477191,55	450720,05	2,9
w % ogółem	85,5	87,5	x
Średnia powierzchnia gruntów w gospodarstwie prowadzącym działalność rolniczą w ha			
ogółem	7,57	12,30	162,5
użytków rolnych	6,63	11,42	172,2
użytków rolnych w dobrej kulturze	6,47	10,77	166,5
Powierzchnia upraw ogółem w ha	11314840,56	313250,94	2,8
w tym:			
zboża	8348093,18	240869,54	2,9
strączkowe jadalne	35179,58	169,89	0,5
ziemniaki	549457,47	12211,31	2,2
buraki cukrowe	247431,85	3210,75	1,3
rzepak	796750,87	25794,33	3,2
warzywa gruntowe	185053,25	4315,29	2,3
Pogłowie zwierząt gospodarskich w szt			
bydło	5855395	82135	1,4
w tym krowy	2824619	32145	1,1
trzoda chlewna	18512319	225293	1,2
w tym lochy na chów	1814695	22664	1,2
owce	336353	4848	1,4
kozy	143927	3513	2,4
konie	329164	5607	1,7
drób w wieku powyżej 2 tygodni	158386041	5673843	3,6
w tym drób kurzy	137490760	3471991	2,5
W sztukach dużych na 100 ha UR w dobrej kulturze	50,5	23,4	46,3
Powierzchnia UR w dobrej kulturze w ha przypadająca na 1 ciągnik	10,0	22,3	223,0
Liczba ciągników w szt przypadająca na 100 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	65,0	48,2	74,2
Zużycie nawozów w kg na 1 ha UR w dobrej kulturze			
mineralnych (NPK)	127,3	134,0	105,3
wapniowych	39,1	45,5	116,4
Gospodarstwa osiągające dochody z działalności gospodarczej innej niż rolnicza	115150	1872	1,6
w % gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	4,8	4,5	x
Gospodarstwa domowe, w których głównym źródłem dochodów jest działalność rolnicza	602878	6515	1,1
w % gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność rolniczą	25,3	15,6	x
Liczba pełnozatrudnionych w tys. AWU	2299,3	28,7	1,2

**TABL. 2. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM										
Liczba gospodarstw										
Ogółem.....	46224	12616	7042	11720	7973	2479	1149	2055	647	543
w tym:										
prowadzących aktualnie										
działalność rolniczą.....	41866	9423	6727	11163	7789	2405	1136	2040	642	540
osiągających dochody										
z działalności gospodarczej	1872	209	224	439	294	160	106	237	75	129
innej niż rolnicza.....										
w których kierujący posiada										
aktualnie wykształcenie										
rolnicze.....	17089	2283	2963	3838	3388	1444	763	1502	491	416
Z powierzchni:										
użytków rolnych.....	41420	8977	6727	11163	7789	2405	1136	2040	642	540
w tym:										
użytków rolnych w dobrej										
kulturze.....	41367	8969	6693	11153	7789	2404	1136	2040	642	540
w tym pod zasiewami.....	33698	4317	5417	10223	7353	2275	1054	1948	606	505
ogrodów przydomowych.....	18465	5566	3114	4419	3157	821	438	667	189	93
łąk trwałych.....	19097	1740	2702	4990	4294	1867	923	1657	526	399
pastwisk trwałych.....	9224	483	1337	2769	1912	1008	415	819	253	229
upraw trwałych.....	6141	848	912	2280	1343	279	106	224	94	55
lasów i gruntów leśnych.....	4789	311	372	566	1174	661	389	762	277	278
Posiadających zwierzęta										
gospodarskie.....	20710	3845	3416	4525	3930	1859	914	1539	414	269
w tym:										
bydło.....	4810	204	243	618	978	967	514	909	226	151
trzodę chlewną.....	7915	684	922	1334	1728	1193	626	1062	258	107
owce.....	133	-	21	13	24	21	11	27	5	11
drób.....	16881	3250	2966	3736	3317	1471	675	1086	265	116
Posiadających ciągniki.....	14089	788	1442	2708	3197	1984	1029	1864	595	481
Stosujących nawozy:										
mineralne i wapniowe.....	29251	4099	4416	8625	6352	1969	985	1770	572	462
organiczne.....	15188	2073	2512	3091	3186	1537	793	1394	374	229
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE										
Liczba gospodarstw										
Ogółem.....	45989	12612	7038	11708	7962	2462	1142	2020	623	422
w tym:										
prowadzących aktualnie										
działalność rolniczą.....	41649	9419	6726	11156	7779	2390	1131	2009	619	419
osiągających dochody										
z działalności gospodarczej	1783	208	223	436	291	157	104	219	65	81
innej niż rolnicza.....										
w których kierujący posiada										
aktualnie wykształcenie										
rolnicze.....	16950	2281	2963	3834	3382	1439	760	1486	478	326
Z powierzchni:										
użytków rolnych.....	41207	8977	6726	11156	7779	2390	1131	2009	619	419
w tym:										
użytków rolnych w dobrej										
kulturze.....	41154	8969	6692	11146	7779	2389	1131	2009	619	419
w tym pod zasiewami.....	33518	4317	5416	10217	7346	2263	1050	1922	588	399
ogrodów przydomowych.....	18459	5566	3114	4418	3156	820	438	665	189	92
łąk trwałych.....	18939	1740	2701	4985	4285	1856	919	1630	511	313
pastwisk trwałych.....	9116	483	1337	2767	1909	1004	412	802	240	163
upraw trwałych.....	6118	848	912	2279	1341	278	106	221	91	42
lasów i gruntów leśnych.....	4711	310	372	564	1171	661	388	755	271	220
Posiadających zwierzęta										
gospodarskie.....	20656	3841	3416	4525	3929	1859	914	1535	413	225
w tym:										
bydło.....	4782	204	243	618	978	967	514	909	226	123
trzodę chlewną.....	7904	683	922	1334	1728	1193	626	1062	258	97
owce.....	129	-	21	13	24	21	11	25	5	9
drób.....	16873	3249	2966	3736	3317	1471	675	1084	264	112
Posiadających ciągniki.....	13959	786	1442	2707	3194	1979	1028	1852	580	390
Stosujących nawozy:										
mineralne i wapniowe.....	29115	4099	4415	8625	6347	1966	982	1756	557	367
organiczne.....	15147	2073	2511	3091	3185	1537	793	1390	369	199

TABL. 3. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM w ha										
Powierzchnia ogółem	515070,86	7222,48	11326,83	41515,79	56532,43	31075,03	20864,42	68076,92	46986,73	231470,24
użytków rolnych	478217,83	4454,08	9765,81	38405,37	52174,43	29329,53	19597,08	63345,49	44490,21	216655,85
użytków rolnych w dobrej kulturze	450720,05	4248,06	9108,18	36161,87	50500,97	28939,53	19374,27	61698,59	43788,07	196900,51
gruntów ornych	341031,87	2735,87	6018,98	26666,87	38235,04	20108,86	13853,74	45006,19	32910,76	155495,56
pod zasiewami...	313250,94	2034,79	5066,00	24082,14	34535,12	18637,56	13263,75	43122,79	31947,34	140561,45
ugorowanych	27780,93	701,08	952,99	2584,72	3699,92	1471,31	590,00	1883,40	963,42	14934,11
ogrodów przydomowych ..	1854,05	604,19	294,06	449,69	311,41	67,10	42,36	54,55	15,69	15,00
łąk trwałych	72876,04	632,95	1702,13	5717,14	8126,92	6354,34	4341,31	12408,26	8019,22	25573,75
pastwisk trwałych	28738,64	135,43	723,93	2293,87	3125,95	2081,72	993,88	3334,55	1914,40	14134,92
upraw trwałych	6219,44	139,62	369,08	1034,29	701,66	327,51	142,97	895,03	928,00	1681,28
w tym sadów	3394,50	135,26	168,69	248,40	400,45	215,29	104,83	527,16	430,11	1164,30
pozostałe użytki rolne	27497,79	206,02	657,63	2243,49	1673,47	390,00	222,82	1646,90	702,14	19755,34
las i grunty leśne	11185,68	500,36	357,13	789,70	1329,65	666,22	677,17	1665,44	1352,90	3847,12
pozostałe grunty	25667,35	2268,05	1203,89	2320,72	3028,35	1079,28	590,17	3065,99	1143,62	10967,28
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie	11,42	0,47	1,45	3,44	6,70	12,20	17,25	31,05	69,30	401,22
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE w ha										
Powierzchnia ogółem	398697,51	7181,21	11325,26	41484,41	55721,67	30879,21	20775,62	66162,01	44856,15	120311,98
użytków rolnych	374783,11	4454,08	9764,24	38382,68	52098,13	29149,81	19509,37	62284,54	42910,45	116229,83
użytków rolnych w dobrej kulturze	366255,28	4248,06	9106,61	36139,65	50424,67	28766,36	19289,97	60734,99	42338,34	115206,63
gruntów ornych	274196,97	2735,87	6017,56	26653,54	38195,90	19994,30	13804,53	44467,23	32147,04	90181,00
pod zasiewami...	259982,00	2034,79	5064,58	24069,91	34502,51	18546,82	13219,29	42710,41	31330,20	88503,49
ugorowanych	14214,97	701,08	952,99	2583,62	3693,39	1447,49	585,25	1756,82	816,84	1677,51
ogrodów przydomowych ..	1845,10	604,19	294,06	449,09	311,03	66,80	42,36	54,03	15,69	7,85
łąk trwałych	59828,08	632,95	1701,96	5709,44	8096,13	6313,24	4322,83	12099,27	7541,73	13410,49
pastwisk trwałych	24692,59	135,43	723,93	2293,57	3120,97	2069,80	977,27	3223,54	1720,06	10428,03
upraw trwałych	5692,53	139,62	369,08	1034,00	700,65	322,22	142,97	890,91	913,82	1179,26
w tym sadów	2885,02	135,26	168,69	248,40	399,94	215,29	104,83	524,28	417,11	671,21
pozostałe użytki rolne	8527,84	206,02	657,63	2243,02	1673,47	383,45	219,41	1549,55	572,11	1023,20
las i grunty leśne	8247,48	496,40	357,13	789,48	1315,71	666,22	676,17	1615,24	848,44	1482,70
pozostałe grunty	15666,92	2230,74	1203,89	2312,25	2307,83	1063,18	590,08	2262,23	1097,26	2599,46
Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie	9,00	0,47	1,45	3,44	6,70	12,20	17,24	31,00	69,33	277,40

TABL. 4. POWIERZCHNIA UPRAW W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM w ha										
Ogółem	313250,94	2034,79	5066,00	24082,16	34535,12	18637,55	13263,74	43122,79	31947,34	140561,45
w tym:										
zboża	240869,54	1383,96	3726,36	19276,32	28883,28	15698,15	11665,03	36257,38	25794,98	98184,08
w tym:										
pszenica ozima	47315,68	263,29	550,02	2485,87	9641,63	2085,38	1908,27	5876,29	4108,48	20396,45
pszenica jara	11098,13	150,64	125,96	4057,01	983,57	436,17	201,00	816,34	700,11	3627,34
żyto	54569,27	177,10	611,76	1943,59	6992,12	3747,11	2810,02	9269,25	7485,83	21532,50
jęczmień ozimy	8041,21	2,74	73,96	2154,16	707,47	224,87	293,94	632,01	537,86	3414,20
jęczmień jary	30400,27	59,00	389,56	1093,63	2177,76	2109,32	1653,62	5718,76	4298,01	12900,61
owies	13712,54	23,35	208,17	1117,47	1273,84	893,06	802,64	2349,20	1876,91	5167,89
pszenżyto ozime	28821,48	218,42	918,17	1381,18	1970,44	2503,46	1900,52	5084,55	3524,67	11320,04
pszenżyto jare	4329,20	74,02	19,67	322,03	367,63	441,70	174,62	505,44	294,90	2129,19
mieszanki zbożowe ozime	1948,91	77,73	200,44	410,86	362,03	228,53	111,18	262,10	98,38	197,66
mieszanki zbożowe jare	21368,61	329,18	600,69	3103,51	3191,54	2720,12	1571,80	4142,01	1488,72	4221,05
kukurydza na ziarno	13503,52	7,12	4,15	1104,76	977,23	74,90	89,87	677,16	522,48	10045,87
strączkowe na ziarno	2809,24	1,55	57,34	3,94	52,99	47,57	37,15	207,73	175,53	2225,43
ziemniaki	12211,31	441,67	822,13	3394,15	2375,05	823,56	438,61	1137,03	449,31	2329,79
buraki cukrowe	3210,75	-	-	4,55	35,28	68,52	50,77	367,71	395,30	2288,62
oleiste	28671,66	6,00	85,76	398,54	882,06	421,66	501,71	2572,63	3326,30	20477,00
w tym:										
rzepak ozimy	24668,71	5,17	55,72	163,74	491,90	344,49	426,73	2071,03	3064,68	18045,25
rzepak jary	1125,61	-	-	21,09	2,02	10,00	5,57	174,53	70,65	841,74
warzywa gruntowe	4315,29	170,59	105,41	243,57	1301,81	778,35	135,31	544,37	297,36	738,52
truskawki	914,65	2,74	6,35	54,97	287,55	216,85	19,62	95,62	86,18	144,76
kukurydza na zielonkę	7538,25	1,97	12,04	226,34	76,83	143,58	81,89	502,71	437,88	6055,01
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE w ha										
Ogółem	259982,00	2034,79	5064,58	24069,93	34502,51	18546,81	13219,28	42710,41	31330,20	88503,49
w tym:										
zboża	208469,30	1383,96	3726,36	19269,49	28861,63	15649,46	11650,47	35980,74	25470,59	66476,60
w tym:										
pszenica ozima	40290,04	263,29	550,02	2485,87	9641,63	2084,28	1908,27	5873,29	4100,62	13382,77
pszenica jara	10779,71	150,64	125,96	4057,01	983,57	436,17	201,00	816,34	700,11	3308,92
żyto	46999,86	177,10	611,76	1943,59	6976,82	3734,91	2806,27	9183,08	7314,50	14251,84
jęczmień ozimy	6601,37	2,74	73,96	2154,16	707,47	224,87	293,94	626,62	529,65	1987,96
jęczmień jary	26640,43	59,00	389,56	1093,63	2177,76	2109,32	1653,62	5702,71	4283,86	9170,97
owies	12198,22	23,35	208,17	1114,34	1268,64	875,36	797,27	2285,83	1815,41	3809,84
pszenżyto ozime	24900,38	218,42	918,17	1381,18	1970,44	2492,75	1900,52	5078,40	3508,87	7431,60
pszenżyto jare	3890,05	74,02	19,67	322,03	367,63	441,70	174,62	505,44	294,90	1690,04
mieszanki zbożowe ozime	1899,89	77,73	200,44	410,86	362,03	228,53	111,18	262,10	98,38	148,64
mieszanki zbożowe jare	20999,51	329,18	600,69	3102,31	3191,54	2718,84	1567,67	4127,76	1486,68	3874,85
kukurydza na ziarno	8679,06	7,12	4,15	1102,26	977,23	70,40	88,56	633,79	512,43	5283,14
strączkowe na ziarno	1410,76	1,55	57,34	3,94	52,99	46,97	37,15	201,74	175,53	833,54
ziemniaki	12159,97	441,67	822,13	3394,15	2375,05	823,42	438,61	1137,03	449,31	2278,59
buraki cukrowe	2500,23	-	-	4,55	35,28	68,52	50,77	367,71	395,30	1578,10
oleiste	18803,46	6,00	85,76	398,54	882,06	419,37	486,71	2572,63	3294,75	10657,64
w tym:										
rzepak ozimy	15800,43	5,17	55,72	163,74	491,90	343,60	411,73	2071,03	3055,99	9201,55
rzepak jary	770,55	-	-	21,09	2,02	10,00	5,57	174,53	47,79	509,54
warzywa gruntowe	3911,04	170,59	105,41	243,57	1301,81	778,35	135,31	516,37	259,88	399,75
truskawki	789,65	2,74	6,35	54,97	287,55	216,85	19,62	95,62	86,18	19,76
kukurydza na zielonkę	3999,78	1,97	12,04	226,34	72,87	142,58	81,89	502,71	426,88	2532,50

TABL. 5. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM w szt										
Bydło	82135	327	564	1518	4404	7399	5829	17472	8795	35827
cielęta	21771	67	313	424	1269	2174	1707	4899	2508	8411
młode bydło w wieku 1-2 lat	20965	50	57	338	1055	2000	1643	4864	2184	8775
bydło w wieku 2 lat i więcej	39399	211	195	756	2081	3225	2480	7709	4103	18641
w tym krowy	32145	209	166	648	1765	2667	2102	6600	3446	14543
Trzoda chlewna	225293	2943	4201	8523	17885	21738	19359	53807	25218	71619
prosięta	71879	619	1551	2461	6311	7349	6907	17584	6787	22310
warchlaki	65692	1732	958	2970	5533	6142	5306	15280	8513	19259
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	87722	592	1692	3091	6041	8248	7147	20944	9918	30050
w tym lochy na chów	22664	203	411	846	1742	2458	2011	5526	2413	7054
Owce	4848	-	83	240	228	218	268	1622	318	1872
jagnięta	1473	-	41	49	89	42	123	580	105	443
maciorki 1-roczone i starsze	2917	-	21	154	94	137	134	872	206	1299
pozostałe owce dorosłe	459	-	21	38	46	39	11	168	7	130
Kozy	3513	904	204	1147	336	201	85	415	158	63
samice 1-roczone i starsze	2483	869	77	712	224	118	57	274	112	41
pozostałe	1030	35	128	435	112	83	28	140	46	22
Konie	5607	395	298	810	628	751	475	1074	579	598
w tym 3-letnie i starsze	4027	336	251	571	528	493	344	752	375	376
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	5673843	1523187	518295	716441	309327	333865	75159	610777	610066	976728
drób kurzy	3471991	1179161	341600	533034	166879	135869	43881	475630	421556	174381
brojlery	1923378	798760	286112	415626	88401	44745	4284	169984	79519	35947
kury i koguty dorosłe na rzeź	64941	5136	6304	11981	15170	8074	3419	11454	2984	421
kury nioski	1483672	375265	49185	105428	63308	83050	36178	294193	339053	138013
indyki	1787790	327610	155134	152697	117603	166953	132	97488	92556	677617
w tym indyczki do produkcji jaj wylęgowych	15129	15000	-	34	46	6	40	3	-	-
gęsi	277581	156	2743	4671	5575	20068	15330	18845	94466	115727
kaczki	132371	16054	18412	24968	17856	10599	15642	18612	1345	8884
drób pozostały	4110	206	405	1070	1413	376	175	202	143	119
w tym strusie	472	6	-	41	30	156	-	9	130	100
Króliki (samice)	17664	1728	5177	4014	3858	1192	410	1102	162	21
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	1889	720	-	52	65	-	-	1040	-	12
Pnie pszczele	18406	3840	3552	5820	1472	1994	1001	463	244	19
Pozostałe zwierzęta utrzymywane na rzeź	8725	1935	-	51	-	370	8	4185	694	1481
W sztukach dużych na 100 ha UR w dobrej kulturze	23,4	25,8	15,2	9,2	13,6	34,4	41,6	37,7	26,1	20,4

TABL. 5. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE w szt										
Bydło	60155	327	564	1518	4404	7399	5829	17472	8795	13847
cielęta	16960	67	313	424	1269	2174	1707	4899	2508	3600
młode bydło w wieku 1-2 lat	15375	50	57	338	1055	2000	1643	4864	2184	3185
bydło w wieku 2 lat i więcej	27820	211	195	756	2081	3225	2480	7709	4103	7062
w tym krowy	23500	209	166	648	1765	2667	2102	6600	3446	5898
Trzoda chlewna	201144	2937	4201	8523	17885	21738	19359	53807	25218	47476
prosięta	64822	619	1551	2461	6311	7349	6907	17584	6787	15253
warchlaki	60385	1726	958	2970	5533	6142	5306	15280	8513	13958
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej	75937	592	1692	3091	6041	8248	7147	20944	9918	18265
w tym lochy na chów	19982	203	411	846	1742	2458	2011	5526	2413	4372
Owce	4020	-	83	240	228	218	268	980	318	1686
jagnięta	1123	-	41	49	89	42	123	292	105	381
maciorki 1-roczone i starsze	2536	-	21	154	94	137	134	589	206	1201
pozostałe owce dorosłe	362	-	21	38	46	39	11	97	7	104
Kozy	3499	904	204	1147	332	201	85	408	158	60
samice 1-roczone i starsze	2478	869	77	712	222	118	57	272	112	40
pozostałe	1021	35	128	435	110	83	28	135	46	20
Konie	5517	347	298	810	621	751	475	1072	579	565
w tym 3-letnie i starsze	3939	288	251	571	521	493	344	750	375	345
Drób w wieku powyżej 2 tygodni	5457905	1490264	518295	716441	309327	333865	75159	606774	593466	814316
drób kurzy	3407391	1179161	341600	533034	166879	135869	43881	475630	404956	126381
brojlery	1872778	798760	286112	415626	88401	44745	4284	169984	62919	1947
kury i koguty dorosłe na rzeź	64941	5136	6304	11981	15170	8074	3419	11454	2984	421
kury nioski	1469672	375265	49185	105428	63308	83050	36178	294193	339053	124013
indyki	1640455	294687	155134	152697	117603	166953	132	97488	92556	563205
w tym indyczki do produkcji jaj wylęgowych	15129	15000	-	34	46	6	40	3	-	-
gęsi	273581	156	2743	4671	5575	20068	15330	14845	94466	115727
kaczki	132371	16054	18412	24968	17856	10599	15642	18612	1345	8884
drób pozostały	4107	206	405	1070	1413	376	175	199	143	119
w tym strusie	469	6	-	41	30	156	-	6	130	100
Króliki (samice)	17664	1728	5177	4014	3858	1192	410	1102	162	21
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	1889	720	-	52	65	-	-	1040	-	12
Pnie pszczele	18406	3840	3552	5820	1472	1994	1001	463	244	19
Pozostałe zwierzęta utrzymywane na rzeź	8444	1935	-	51	-	370	8	4185	694	1200
W sztukach dużych na 100 ha UR w dobrej kulturze	23,0	24,7	15,2	9,2	13,6	34,6	41,8	38,2	27,0	16,4

TABL. 6. LICZBA CIĄGNIKÓW WEDŁUG MOCY SILNIKA I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM w szt										
Ogółem	20183	799	1470	2813	3526	2575	1632	3788	1535	2047
do 15 kW	411	43	104	172	35	14	8	18	13	3
15-25 kW	2749	191	274	515	532	421	215	446	87	67
25-40 kW	6161	340	453	1114	1401	917	454	981	268	234
40-60 kW	7157	169	573	910	1352	1012	730	1404	523	485
60-100 kW	2502	36	48	84	167	184	203	737	428	615
100 kW i więcej.....	1202	19	17	18	38	27	21	201	216	642
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE w szt										
Ogółem	19531	797	1470	2812	3522	2564	1631	3766	1498	1473
do 15 kW.....	404	43	104	172	35	14	8	17	7	3
15-25 kW	2733	191	274	515	532	421	215	442	85	57
25-40 kW	6093	338	453	1114	1401	917	453	976	261	181
40-60 kW	7016	169	573	909	1349	1004	730	1398	514	371
60-100 kW	2317	36	48	84	166	182	203	734	418	446
100 kW i więcej.....	967	19	17	18	38	26	21	198	213	414

TABL. 7. ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W CZYSTYM SKŁADNIKU WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W ROKU GOSPODARCZYM 2006/2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha								
		0-1	1-2	2-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-100	100 i więcej
OGÓŁEM										
Ogółem NPK w t.....	60392	364	700	4135	5539	2478	1914	6252	4846	34165
azotowych N	31016	173	372	1827	2724	1410	1167	3619	2700	17025
fosforowych P ₂ O ₅	12254	74	154	938	1174	517	350	1248	970	6828
potasowych K ₂ O	17122	117	174	1369	1641	550	397	1386	1176	10312
Ogółem wapniowych w t	20495	230	99	1727	1800	268	282	1117	1729	13243
w tym wapniowo-magnezowych ..	10395	27	3	191	123	203	243	854	1164	7586
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg										
ogółem NPK.....	134,0	85,7	76,9	114,4	109,7	85,6	98,8	101,3	110,7	173,5
ogółem wapniowe	45,5	54,1	10,9	47,8	35,6	9,3	14,6	18,1	39,5	67,3
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE										
Ogółem NPK w t.....	47353	364	700	4135	5535	2474	1909	6189	4711	21336
azotowych N	24127	173	372	1827	2722	1408	1165	3582	2641	10238
fosforowych P ₂ O ₅	9952	74	154	938	1173	517	349	1236	939	4571
potasowych K ₂ O	13274	117	174	1369	1640	550	396	1371	1131	6527
Ogółem wapniowych w t	13385	230	99	1727	1800	268	282	1103	1658	6218
w tym wapniowo-magnezowych ..	5997	27	3	191	123	203	243	844	1137	3227
Na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze w kg										
ogółem NPK.....	129,3	85,7	76,9	114,4	109,8	86,0	99,0	101,9	111,3	185,2
ogółem wapniowe	36,5	54,1	10,9	47,8	35,7	9,3	14,6	18,2	39,1	54,0

TABL. 8. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG DOCHODÓW OSIĄGANYCH Z PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ INNEJ NIŻ ROLNICZA I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.

GRUPY OBSZAROWE UŻYTKÓW ROLNYCH	Ogółem	Gospodarstwa osiągające dochody z działalności innej niż rolnicza w zakresie					
		działalności usługowej z wykorzystaniem własnego sprzętu	agroturystyki, wynajmu pokoi i innych	przetwórstwa produktów rolnych	przetwórstwa drewna	akwakultury	innych działalności
OGÓŁEM							
Ogółem	1872	611	255	57	76	287	696
0-1 ha.....	209	57	36	2	-	64	85
1-2.....	224	64	22	6	35	22	78
2-5.....	439	195	62	17	1	30	137
5-10.....	294	66	1	7	17	37	172
10-15.....	160	21	66	-	1	27	46
15-20.....	106	49	10	-	7	22	26
20-50.....	237	56	43	8	5	41	100
50-100.....	75	24	6	5	5	23	18
100 i więcej.....	129	78	9	11	4	19	34
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE							
Ogółem	1783	578	244	47	74	281	642
0-1 ha.....	208	57	35	2	-	64	84
1-2.....	223	64	22	6	35	22	77
2-5.....	436	195	61	17	1	30	135
5-10.....	291	66	-	7	17	36	170
10-15.....	157	20	66	-	1	27	44
15-20.....	104	49	10	-	7	22	24
20-50.....	219	53	41	8	5	40	85
50-100.....	65	21	6	4	5	23	11
100 i wiecej.....	81	52	3	2	2	15	12

TABL. 9. GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE WEDŁUG DOCHODÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.

GRUPY OBSZAROWE UŻYTKÓW ROLNYCH	Gospodarstwa domowe, w których wystąpiły dochody z tytułu			
	działalności pozarolniczej	pracy najemnej	emerytury i renty	innych niezarobkowych źródeł utrzymania
Ogółem	7784	22410	24376	6144
0-1 ha.....	1736	4542	7312	1887
1-2.....	1309	3795	4469	1180
2-5.....	1912	6584	6244	1354
5-10.....	1575	4772	4045	1105
10-15.....	383	1197	964	206
15-20.....	216	494	390	124
20-50.....	417	705	684	182
50-100.....	110	200	175	53
100 i więcej.....	126	119	92	52

TABL. 10. **GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA DOCHODU
GOSPODARSTW DOMOWYCH I GRUP OBSZAROWYCH UŻYTKÓW ROLNYCH W 2007 R.**

GRUPY OBSZAROWE UŻYTKÓW ROLNYCH	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50% dochodów ogółem stanowiły dochody z							Gospodar- stwa pozostałe
		działalności rolniczej	działalności rolniczej i pracy najemnej	pracy najemnej	pracy najemnej i działalności rolniczej	działalności poza- rolniczej	emerytury i renty	innych nie- zarobko- wych źródeł	
Ogółem	41649	6515	269	14590	1265	2217	14360	233	2201
0-1 ha.....	9419	145	18	2825	310	148	5697	92	184
1-2.....	6726	265	23	2597	308	354	2775	25	379
2-5.....	11156	647	12	4993	262	726	3955	24	538
5-10.....	7779	1335	96	3298	234	563	1650	79	524
10-15.....	2390	1145	41	508	85	100	234	6	272
15-20.....	1131	681	35	156	30	101	20	-	109
20-50.....	2009	1443	37	148	24	177	24	6	150
50-100.....	619	490	5	50	9	29	6	-	30
100 i więcej.....	419	365	1	15	3	18	1	1	15

TABL. 11. **CZŁONKOWIE RODZINNEJ SIŁY ROBOCZEJ PRACUJĄCY W GOSPODARSTWIE
INDYWIDUALNYM WEDŁUG WIEKU W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wiek w latach					
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej
	w tys. osób						
Użytkownicy	41,1	0,3	3,5	6,8	11,8	10,3	8,5
Małżonkowie użytkowników.....	17,7	0,1	1,9	3,7	6,0	4,0	2,1
Pozostali	12,8	3,9	3,3	1,1	1,7	1,2	1,6

Pełne wyniki badania znajdują się w publikacji GUS „Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2007 r.” oraz na stronie internetowej: www.stat.gov.pl.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólniania danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%. Liczby te są merytorycznie poprawne.